

# Dioddefwyr Troseddau – cymorth a chyngor yn Ne Cymru

Bydd yr heddlu yn trosglwyddo gwybodaeth amdanoch i Gymorth i Ddioddefwyr fel y gallant gynnig help a chymorth i chi, oni bai eich bod yn gofyn i'r heddlu beidio â gwneud hynny.

Bydd yr heddlu yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i chi am eich achos yn fisol o leiaf ac yn rhoi gwybod i chi os caiff rhywun ei arestio, ei ryddhau ar fechniaeth neu'n cael rhybudd mewn cysylltiad â'ch achos, oni bai eich bod yn gofyn iddynt beidio â gwneud hynny.

SYSTEM CYFIAWNDER TROSEDDOL



# Dioddefwyr Troseddau – cymorth a chyngor

Yn gyntaf, diolch i chi am roi gwybod am y drosedd i'r heddlu. Mae rhoi gwybod am drosedd yn gam cyntaf hanfodol yn y broses o ddwyn troseddwyr o flaen eu gwell.

Mae'r daflen hon yn esbonio beth fydd yn digwydd nawr.

Mae gwefan y System Cyfiawnder Troseddol yn [www.cjsonline.gov.uk](http://www.cjsonline.gov.uk) yn cynnwys mwy o wybodaeth i ddioddefwyr troseddau, fel adrannau penodol ar 'Help and Support' a 'Going to Court'.

## Yr heddlu

Nawr eich bod wedi rhoi gwybod am drosedd i'r heddlu, byddant yn penderfynu beth i'w wneud nesaf. Er enghraifft, efallai y byddant yn dechrau ymchwiliad i geisio datrys y drosedd. Ble bynnag y bo'n bosibl, dylech:

- > roi cymaint o wybodaeth ag y gallwch iddynt am y drosedd, yn cynnwys beth ddigwyddodd a beth a welsoch ac a glywsoch;
- > rhoi gwybod iddynt os ydych yn poeni am eich diogelwch eich hun neu ddiogelwch eich teulu neu eich preifatrwydd – mae cymorth ar gael os byddwch yn teimlo dan fygythiad (gweler isod);
- > rhoi gwybod iddynt os gwnaed y drosedd yn waeth gan gamdriniaeth neu gasineb yn gysylltiedig â hil, rhywioldeb, crefydd neu anabledd;
- > rhoi gwybod iddynt am unrhyw anghenion penodol sydd gennych a fyddai'n helpu'r heddlu i ddarparu'r gwasanaeth gorau posibl – er enghraifft, gofynion crefyddol neu broblem iechyd.

Bydd yr heddlu yn rhoi manylion cyswllt i chi, felly os bydd angen i chi gysylltu â hwy eto ar ôl gwneud eich datganiad, gallwch siarad â rhywun sydd eisoes yn gyfarwydd â'ch sefyllfa. Bydd y manylion cyswllt hyn yn cynnwys:

<b>Enw gorsaf yr heddlu</b>	
<b>Prif rif ffôn gorsaf yr heddlu</b>	
<b>Enw'r swyddog sy'n delio â'ch achos</b>	
<b>Safle a rhif y swyddog sy'n delio â'ch achos</b>	
<b>Rhif cyfeirnod y drosedd</b>	
<b>Rhif ffôn y ddesg drosedd (os oes un)</b>	

Cadwch y manylion hyn wrth law. Dylech gysylltu â'r heddlu eto os byddwch, er enghraifft: yn cofio mwy o fanylion am y digwyddiad; yn canfod bod mwy o golled neu ddifrod nag a feddylwyd gyntaf o ganlyniad i'r digwyddiad; neu os cawsoch eich anafu yn ystod y drosedd a bod yr anafiadau bellach yn ymddangos yn fwy difrifol nag yr oeddent ar y pryd.

Hefyd dylech ddweud wrth yr heddlu os byddwch yn newid eich cyfeiriad neu rif ffôn fel y gallant roi gwybod i chi os bydd rhywun wedi cael ei arestio, ei ryddhau ar fechniaeth neu ei rybuddio mewn cysylltiad â'r drosedd.

## Beth fydd yn digwydd nesaf?

Bydd yr heddlu yn penderfynu p'un a oes digon o wybodaeth i ymchwilio i'r drosedd. Gallai hyn gynnwys cymryd datganiadau a siarad â thystion neu gynnal profion fforensig. Beth bynnag fydd yn digwydd, cewch wybod p'un a fydd ymchwiliad pellach i'r drosedd ai peidio neu os caiff yr ymchwiliad ei gau a'r rheswm pam. Cewch wybod os caiff rhywun a ddrwgdybir ei arestio, ei gyhuddo, ei ryddhau ar fechniaeth neu fod cytundeb wedi'i gyrraedd y tu allan i'r llys fel rhybudd neu gerydd. Os caiff y troseddwr ei adnabod a'i fod o dan 18 oed, efallai y bydd y Tîm Troseddau Ieuencid yn cysylltu â chi ynglŷn â chymryd rhan mewn proses adfer.

## Mynd i'r llys

Os bydd eich achos yn mynd i'r llys bydd y canlynol yn digwydd:

- > bydd yr Uned Gofal Tystion yn cysylltu â chi. Nhw fydd eich unig bwynt cyswllt drwy gydol y broses cyfiawnder troseddol, nhw fydd yn darparu cymorth ymarferol i chi ac yn rhoi'r wybodaeth sydd ei hangen arnoch;
- > os bydd gofyn i chi roi tystiolaeth, cewch gynnig cymorth gan Wasanaeth Tystion Cymorth i Ddiodefwyr, sy'n gyfrinachol ac am ddim.

## Y Cod Ymarfer i Ddiodefwyr Troseddau

Mae gan ddiodefwyr troseddau hawl i gael safonau gwasanaeth gofynnol gan y System Cyfiawnder Troseddol o dan y Cod Ymarfer i Ddiodefwyr Troseddau. Ymhlith y safonau hyn mae:

- > hawl i gael eich cyfeirio at Gymorth i Ddiodefwyr neu gael gwybodaeth am y mathau o gymorth sydd ar gael yn eich ardal;
- > hawl i gael eich hysbysu o'r cynnydd yn eich achos o leiaf bob mis a chael gwybod pan fydd datblygiad mawr yn eich achos, er enghraifft, os caiff rhywun ei arestio neu ei gyhuddo;

- > hawl i gael gwybod os caiff cyhuddiad ei ollwng neu os bydd newid mawr i'r cyhuddiad;
- > hawl i gael gwybod am ddyddiadau gwrandawladau llys a chael gwybod os bydd eich angen fel tyst;
- > hawl i gael eich hysbysu am ganlyniad achos yn cynnwys, os bydd y troseddwr yn euog, gwybodaeth am y ddedfryd a roddwyd ac unrhyw apeliadau.

Os na fyddwch yn cael y lefel o wasanaeth a nodir yn y Cod Ymarfer, gallwch gwyno. I gael rhagor o wybodaeth am y Cod Ymarfer i Ddiodeffwyr Troseddau ac i gael gwybodaeth am sut i gwyno neu ddarparu adborth ar y gwasanaeth a dderbyniwch, gofynnwch i'r heddlu am gopi o'r daflen 'Cod Ymarfer: Canllaw i Ddiodeffwyr', neu edrychwch ar y wefan [www.cjsonline.gov.uk](http://www.cjsonline.gov.uk)

## Iawndal

### Cynllun Digolledu am Anafiadau Troseddol

Os ydych wedi cael eich anafu mewn trosedd dreisgar, gallwch wneud cais am daliad o dan y Cynllun Digolledu am Anafiadau Troseddol. I gael rhagor o wybodaeth am y cynllun, gofynnwch am y daflen 'Dioddefwyr Troseddau Treisgar – Canllaw i Gynllun Digolledu am Anafiadau Troseddol'. Gallwch gael hon gan yr heddlu, gan Gymorth i Ddiodeffwyr, o'ch Canolfan Cyngor ar Bopeth agosaf neu gan yr Awdurdod Digolledu am Anafiadau Troseddol (ffôn: **0800 358 3601**; gwefan: [www.cica.gov.uk](http://www.cica.gov.uk)).

### Y Biwrô Yswirwyr Modurol

Os byddwch yn dioddef anaf, colled neu ddifrod i'ch eiddo o ganlyniad i ddigwyddiad traffig ffordd yn ymwneud â cherbyd modur, byddwch fel arfer yn gymwys i gael taliad a wnaed gan gwmni yswiriant perchennog y cerbyd. Os na fydd y cerbyd wedi'i yswirio, mae'n bosibl y gallech hawlio iawndal gan y Biwrô Yswirwyr Modurol. Os na fydd yr heddlu wedi olrhain y troseddwr, dim ond iawndal am anaf personol fydd ar gael. I wneud cais, neu i gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â'r Biwrô Yswirwyr Modurol (ffôn: **01908 830001**; gwefan: [www.mib.org.uk](http://www.mib.org.uk)).

## Diogelu yn erbyn trosedd ac aflonyddwch

Gall yr heddlu gynnig cyngor atal troseddau am ddim. Gallech hefyd gael gwybodaeth ddefnyddiol yng nghanllaw atal troseddau y Swyddfa Gartref, 'Eich Canllaw Ymarferol i Atal Troseddau'. Gofynnwch i'r heddlu am gopi.

Mae'n drosedd gwneud i berson arall ofni y bydd trais yn cael ei ddefnyddio yn ei erbyn. Mae hefyd yn drosedd codi ofn ar rywun arall, er enghraifft, drwy 'stelcio'. Os ydych wedi dioddef aflonyddwch neu ofn trosedd a bod y troseddwr wedi'i ddal a'i gollfarnu, gall y llys troseddau drefnu gorchymyn atal i'w rwystro rhag dod yn agos atoch i'ch bygwth neu i godi ofn arnoch. Gallwch hefyd ofyn i lys sifil am waharddeb i atal rhywun rhag ymddwyn yn fygythiol.

## Cymorth a chyngor yn Ne Cymru

Mae Cymorth i Ddiodeffwyr De Cymru yno i gynnig help llaw os a phan fydd ei angen, ac ar gyfer unrhyw un sy'n ymwneud â throsedd a'i hól-ffeithiau.

Gall Cymorth i Ddiodeffwyr De Cymru helpu â chymorth emosiynol ac ymarferol a hynny'n gwbl gyfrinachol.

Mae ein Gwasanaeth Tystion yn darparu cymorth i dystion, eu ffrindiau a'u cefnogwyr, cyn, yn ystod ac ar ôl gwrandawiadau ym mhob llys troseddol.

Mae ein gwasanaeth yn y gymuned yn helpu diodeffwyr, eu teuluoedd a'u ffrindiau i ymdopi ag effeithiau troseddau sy'n amrywio o fwrgeriaeth i lofruddiaeth perthynas.

Mae gennym gysylltiadau amrywiol o amgylch ardal De Cymru. I gael manylion am eich swyddfa Cymorth i Ddiodeffwyr leol, ffoniwch ni ar 08456 121900.

Merthyr Tudful: 01685 384405  
Rhondda: 01443 433641  
Caerdydd: 029 2057 8408  
Pen-y-bont ar Ogwr: 01656 679555  
Castell-nedd a'r Ardal: 01639 639179

Cwm Cynon: 01685 879663  
Taf Elái: 01443 485202  
Bro Morgannwg: 01446 746049  
Port Talbot: 01639 886045  
Abertawe: 01792 543653/4

## Timau Troseddau Ieuencid

Os ydych yn ddiodeffwr trosedd gan berson ifanc a gollfarnwyd, efallai y bydd Gweithiwr Dioddefwyr yn cysylltu â chi hefyd ar ran y Tîm Troseddau Ieuencid. Mae newidiadau diweddar yn y gyfraith yn golygu y bydd rhywun yn ymgynghori â diodeffwyr trosedd ieuencid, gan gynnig rhagor o wybodaeth a chymorth ac, yn bwysicach, yn cynnig iddynt gymryd rhan.

Gwasanaeth cyfrinachol ac am ddim yw hwn a weithredir gan staff a gwirfoddolwyr wedi'u hyfforddi. I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â'ch Tîm Troseddau Ieuencid:

Merthyr Tudful: 01685 724960  
Caerdydd: 029 2056 0839  
Pen-y-bont ar Ogwr: 01656 657243  
Abertawe: 01792 522800

Rhondda/Cynon/Taf: 01443 827300  
Bro Morgannwg: 01446 745820  
Castell-nedd/Port Talbot: 01639 885050

## Help gan Gymorth i Ddiodefwyr

Gallwch gael eich effeithio gan drosedd yn emosiynol neu'n gorfforol ac mewn llawer o ffyrdd gwahanol neu anrhagweladwy. Mae'r teimladau hyn yn gyffredin. Cymorth i Ddiodefwyr yw'r elusen annibynnol genedlaethol i bobl yr effeithir arnynt gan drosedd. Mae'n darparu gwasanaeth cyfrinachol ac am ddim. Mae staff a gwirfoddolwyr wedi'u hyfforddi yn cynnig gwybodaeth, cymorth a help ymarferol.

Gallwch gysylltu â'r Llinell Gymorth i Ddiodefwyr ar **0845 30 30 900**

Neu, os byddai'n well gennych, gallwch ysgrifennu at y Llinell Gymorth i Ddiodefwyr yn:  
**PO Box 11431, London SW9 6ZH**

Gellir cael rhagor o wybodaeth am yr help sydd ar gael i chi fel diodefwyr trosedd yn  
[www.cjsonline.gov.uk](http://www.cjsonline.gov.uk)

Os nad ydych yn sicr am unrhyw beth yn y daflen hon, neu sut i gael yr help a'r cymorth sydd ar gael i chi, gofynnwch i'ch heddlu lleol am gyngor.

Mae'r daflen hon ar gael mewn fersiynau print bras a Braille, yn ogystal â nifer o ieithoedd gwahanol. Gofynnwch i'r heddlu os hoffech gael fersiwn arall.



Y System Cyfiawnder Troseddol: gweithio gyda'n gilydd er mwyn y cyhoedd

Cynhyrchwyd gan y Swyddfa Diwygio Cyfiawnder Troseddol. Mawrth 2007  
Cod archebu VOC/SOUTHWALES Cyf ffeil: 279871